

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
35/2022	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	26.04.2022
	Kommunestyret	PS	

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Atle Fasteland	FE-140, FA-U01	22/303

STRATEGISK NÆRINGSPLAN 2022-2035

Vedlegg:

Høyringsutkast - Strategisk næringsplan Vaksdal kommune 2022-2035

Høyringsvar til strategisk næringsplan for Vaksdal kommune frå Vaksdal Næringsråd --

Høyringsfråsegn Vaksdal Næringssekskap AS

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

1. Strategisk Næringsplan for Vaksdal kommune blir vedteke slik den ligg føre.
2. Strategisk Næringsplan skal rullerast kvart fjerde år, første gong våren 2026.
3. Kommunedirektøren set i gang prosess rundt organisering og vitalisering av Vaksdal Næringssekskap. Sak om dette vert lagt fram til politisk handsaming til FPØ 27.09 og KS 18.10 2022.

Fellesforslag frå Sp,SV og Høgre, ført inn i møteportalen av Kjartan Haugsnes, SV:

Nytt pkt. 3

Kommunedirektøren set i gang prosess rundt organisering og endring av Vaksdal kommune sitt næringsarbeid, Sak om dette vert lagt fram til politisk handsaming til FPØ 27.09 og KS 18.10 2022. Denne saka må som eit minimum innehalde:

- Endring av dagens næringssekskap/selskapsstruktur.
- Nye retningslinjer for eit eventuelt næringssekskap som stettar krava i KS sin vegleiar om selskapsdanning i kommunal sektor.

Tilleggsframlegg frå Frp, ført inn i portalen av Boris Groth.

Nytt punkt 4:

-Det vert utarbeida ein konkret handlingsplan med målbare mål, delmål og ansvarsfordeling for gjennomføring av Strategisk Næringsplan. Handlingsplanen vert lagt fram for vedtak innan siste kommunestyremøte i 2022.

Oversendingsforslag frå SV,Sp og Høgre, ført inn i møteportalen av Erlend Hesjedal-Johannessen:

Punkt 3. om struktur på næringsarbeidet til Vaksdal Kommune vert lagt fram som eigen sak til Kommunestyret.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 35/2022

FPØ - Behandling:

Amalie Johnsen Lunde stilte spørsmål ved sin habilitet i saka. Formannskapet vedtok samrøystes at ho er ugild i medhald av fv.l. § 6 e) punkt 2. Ugild når vedkomande er medlem i styret i Vaksdal Næringssselskap som er omtalt i saka.

Hege Eide Vik stilte spørsmål ved sin habilitet i saka. Formannskapet vedtok samrøystes at ho er ugild i medhald av fv.l. § 6 e) punkt 2. Ugild når vedkomande representerer Vaksdal kommune i generalforsamlinga til Vaksdal Næringssselskap som er omtalt i saka.

Boris Groth stilte spørsmål ved sin habilitet i saka som leiar i Vaksdal Næringsråd. Formannskapet vedtok samrøystes at han ikkje er ugild.

Dei tre gjekk frå under behandling av habilitetsspørsmåla.

Ivar Bergo gjekk inn som varamedlem for Hege Eide Vik og Line Kydland kom inn som vara for Amalie Johnsen Lunde i saka.

Boris Groth, Frp la fram følgjande tilleggsforslag:

Nytt punkt 4:

-Det vert utarbeida ein konkret handlingsplan med målbare mål, delmål og ansvarsfordeling for gjennomføring av Strategisk Næringsplan. Handlingsplanen vert lagt fram for vedtak innan siste kommunestyremøte i 2022.

Kjartan Haugsnes, SV la fram følgjande endringsframlegg frå SP, SV og Høgre:

Nytt pkt. 3

Kommunedirektøren set i gang prosess rundt organisering og endring av Vaksdal kommune sitt næringsarbeid, Sak om dette vert lagt fram til politisk handsaming til FPØ 27.09 og KS 18.10 2022. Denne saka må som eit minimum innehalde:

- Endring av dagens næringssselskap/selskapsstruktur.
- Nye retningslinjer for eit eventuelt næringssselskap som stettar krava i KS sin vegleiar om selskapsdanning i kommunal sektor.

Erlend Hesjedal Johannessen la fram følgjande endringsframlegg frå SP, SV og Høgre:

Punkt 3. om struktur på næringsarbeidet til Vaksdal Kommune vert lagt fram som eigen sak til Kommunestyret

Røysting

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak punkt 1 og punkt 2 vart samrøystes vedteke.

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak punkt 3 vart sett opp mot fellesforslaget sitt alternative forslag til punkt 3. Fellesforslaget sitt vedtak vart vedteke med 4 stemmer (Kjartan Haugsnes, SV, Erlend Hesjedal Johannessen, H, Ivar Bergo, Sp og Line Kydland SV) mot 3 stemmer (Boris Groth, Frp, Thor Andersen, Ap og Lisa Johnsen Lunde, Ap)

Frp sitt tilleggssforslag til punkt 4 vart samrøystes vedteke

Oversendingsforslaget vart samrøystes vedteke.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

Formannskapet si innstilling til kommunestyret:

1. Strategisk Næringsplan for Vaksdal kommune blir vedteke slik den ligg føre.
2. Strategisk Næringsplan skal rullerast kvart fjerde år, første gong våren 2026.
3. Kommunedirektøren set i gang prosess rundt organisering og endring av Vaksdal kommune sitt næringsarbeid, Sak om dette vert lagt fram til politisk handsaming til FPØ 27.09 og KS 18.10 2022. Denne saka må som eit minimum innehalde:- Endring av dagens næringsselskap/selskapsstruktur.- Nye retningslinjer for eit eventuelt næringsselskap som stettar krava i KS sin vegleiar om selskapsdanning i kommunal sektor.
4. Det vert utarbeida ein konkret handlingsplan med målbare mål, delmål og ansvarsfordeling for gjennomføring av Strategisk Næringsplan. Handlingsplanen vert lagt fram for vedtak innan siste kommunestyremøte i 2022.

Oversendingsforslag:

Punkt 3. om struktur på næringsarbeidet til Vaksdal Kommune vert lagt fram som eigen sak til Kommunestyret

Saksopplysningar:

Bakgrunn for saka

Det har over tid i Vaksdal kommune vore etterlyst ein ny og oppdatert Strategisk Næringsplan. Kommunestyret vedtok i sak [96/2019](#) å setje i gang ein prosess med å rullere næringsplan. Etter anbudsrunde fekk Ernst & Young oppdraget med å utarbeide eit overordna framlegg av strategisk næringsplan, i nært samarbeid med kommunen.

Arbeidet med planen har vore grundig og det har vore sett av ressursar også i kommunen til dette arbeidet. Det vart oppretta ei styringsgruppe der ordførar Hege Eide Vik (Sp), Amalie Johnsen Lunde (H) og Ståle Hesjedal (AP) vart oppnemnde, jamfør kommunestyret sitt [vedtak 89/2021](#). Boris Groth, leiar i Vaksdal Næringsråd (VNR), og Vidar Skeie, dagleg leiar i Vaksdal næringsselskap (VNS), har og delteke i prosessen. Kommunedirektør har vore sekretær.

Før denne saka no blir lagt fram har det vore arrangert ulike høyringsmøte. VNR og VNS har kome med høyringsuttalar som fylgjer vedlagt. Kommunedirektøren opplever positivt engasjement kring arbeidet og vil nytte høve til å takke for godt samarbeid i prosessen. Ei stor takk også til Ernst & Young for grundig arbeid og godt samarbeid.

Saksutgreiing

Vaksdal kommune står framfor nye mogelegheiter for positiv vekst og utvikling. Det er jobba godt over tid med både prosessar rundt folketalsutvikling og næringsarbeid. K5 (fellesprosjektet ny E16 og Vossebane) vert realisert gjennom store deler av kommunen om nokre år. Det er gode grunnar for å satse på og i Vaksdal kommune. Kommunedirektøren meiner vi må sjå dei ulike satsingane i samanheng. «Kontoret i Gato» på Dale, eit ope lokale for ulike aktørar som treng ein kontorstad, satsing på tradisjonelle og nye næringar, tilrettelegging for ny busetnad, og Vaksdal som det naturlege midtpunkt mellom Bergen og Voss – alt dette opnar nye dører.

Strategisk næringsplan er, som namnet seier, strategisk og overordna. Den set rammer og retning. Den er tydeleg, men den må fyllast med innhald for at Vaksdal kommune skal nå måla. Kommunedirektøren ser det som heilt avgjerande at arbeidet med å konkretisera planen i ein handlingsplan tek til straks det er fatta politisk vedtak i saka.

Strategisk næringsplan må fyllast med innhald og det må leggjast til rette for næringsutvikling. Politikarane skal fatte overordna vedtak om arealplanar, samfunnsplanar og næringsutvikling. Kommunedirektøren må få fram saker i eit slikt tempo og av ein slik kvalitet at politikarane får godt grunnlag til fatte vedtak. Kommunedirektøren ser at positive vedtak om K5 og ny strategisk næringsplan for Vaksdal skal fyllast med innhald, og at dette set store krav til den kommunale organisasjonen. Truleg må Vaksdal kommune setje av meir ressursar til planarbeid og tilrettelegging for å nå måla om auka folketal og positiv næringsutvikling knytt til det store infrastrukturprosjektet K5. I den prosessen må det vurderast om kommune skal styrkje seg med fleire tilsette innan samfunnsutvikling eller i ein periode kjøpe tenester frå konsulentselskap.

Frametter har både politisk og administrativt nivå eit ansvar for at alle som vender seg til kommunen blir møtt positivt. Det tyder ikkje at alle kan få ja, men at alle skal bli møtt profesjonelt og få rask respons på henvendingar.

Det er ulike modellar for næringsarbeid i kommune-Noreg. Nokre kommunar har ein kommunalt tilsett næringssjef som er ansvarleg for det overordna næringsarbeidet. Ein del kommunar har næringssjef eller næringsselskap, i kombinasjonar næringshagar. Ein næringshage har som regel eige styre valt av aksjonærane. Nokre større kommunar, Voss er eit døme på det, har eigne næringshagar. I mindre kommunar på storleik med Vaksdal er ofte næringshagane eit samarbeid på tvers av kommunegrenser. Slik er det og ulike modellar for organisering av næringshagane.

I arbeidet med strategisk næringsplan har ein vurdert modellar for næringsarbeid. Ein kommunalt tilsett næringssjef må, etter kommunedirektøren sitt syn, ha ei relativt fri rolle i den kommunale organisasjonen og vere tilsett rett under kommunedirektør. Personen bør ikkje høyre til i ei eining, men jobbe på tvers og utadretta med næringsarbeid og rapportere direkte til kommunedirektøren.

Som det kjem fram av framlegg til Strategisk næringsplan tenkjer ein at Vaksdal kommune også frametter skal ha eit næringsselskap, og at ein framleis skal velje ein modell der Vaksdal Næringsselskap (VNS) har det overordna ansvaret for næringsarbeidet i kommunen. Kommunedirektøren har i prosessen vore usikker på kva som er den mest tenlege modellen i Vaksdal

kommune. Eit næringssselskap som fungerer godt i samspel både med kommune, næringsdrivande og samfunnet rundt er oftast gode pådrivarar for ønskja utvikling.

Vaksdal kommune har sidan 90-talet hatt ein modell med næringssselskap. VNS var, etter kommunedirektøren sitt syn, oppretta i ei tid med andre utfordringar enn dei vi står framom i dag. Kommunedirektøren vurderer det slik at eit framtidsretta, sjølvstendig næringssselskap er den mest tenlege modellen for å møte dei moglegheitene mellom anna K5 gjev oss så innovativt som mogleg. Likevel ser kommunedirektøren tydeleg at vi må reorganisera og vitalisere VNS. Difor ber kommunedirektøren om politisk godkjenning til å starte ein slik prosess og sjølv sagt ha dette som sak på generalforsamling.

Kommunedirektøren ser føre seg at Vaksdal kommune treng eit styrkja Næringssselskap. Dette vil krevje ressursar. I åra frametter vil ein måtte finne midlar til minst 2 heile stillingar. Skal VNS og Vaksdal lukkast med næringssselskapmodellen treng vi tilsette der som både kan ha overordna kontakt med sentrale og regionale aktørar og slik sjå dei store linene frametter. Samstundes må næringssselskapet lukkast langt betre enn det kan sjå ut som ein har dei seinaste år i dialogen med lokalt næringsliv.

God samhandling med Vaksdal Næringsråd (VNR) og næringsaktørar i Nordhordland, Voss, Osterøy, Bergen og Vestland er heilt avgjerande for at kommunen skal lukkast. Vaksdal kommune samarbeider og er medlem i mange ulike næringsorgan. Dette samarbeidet må styrkjast i åra som kjem. Kommunedirektøren vurderer at vi truleg må utvide horisonten vår, og kanskje og knyte oss til mellom anna Industriutvikling Vest og andre som kan hjelpe oss i prosessen med positiv utvikling i åra framover.

Eit framtidsretta VNS må lukkast med samhandlinga med eige styre, samt politisk og administrativ leiing i Vaksdal. Kommunedirektøren meiner Vaksdal kommune framleis bør vera største eigar. Det bør, etter kommunedirektøren sitt syn, kunne opnast opp for ei utviding av aksjekapitalen og eventuelle nye eigarar i samband med ein revitaliseringsprosess av VNS.

Profesjonalisering av styrearbeidet må vere ein del av utviklinga til VNS. Korleis kan styret bidra til å vitalisere selskapet? Er det naturleg at ordførar og kommunedirektør er like tett på styret som i dag, eller skal styreleiar/dagleg leiar rapportere jamleg til politisk nivå på bakgrunn av oppsette mål?

Eit vitalisert VNS må evne å sette dagsorden, informere, fylgje opp, kommunisere med omgjevnadane og synleggjere næringsarbeidet. I prosessen med å tilpassa VNS til nye rammer og utfordringar må ein og måtte vurdere kva tilsette selskapet vil trengje i åra frametter.